

Dommen i krigsretts- saken i Tromsø.

Rettens premisser.

Dommen i krigsrettsaken i Tromsø falt i går. Som nevnt i siste opplag av aftenummeret ble tiltalte nr. 1 Hagelid idømt 30 dagers fengsel betinget, 2) Gregersen, 5 dagers arrest betinget, 3) Enok Hagfors, 12 dagers arrest betinget, mens 4) fenrik Storås ble frifunnet.

Som kjent fungerte de tre førstnevnte som vaktsoldater og den fjerde som sjef for fangeleiren for landssvikere på Sydspissen i Tromsø i fjor sommer. I sine premisser sier retten at fangene åpenbart har hatt sterk motvilje mot i all fall de tre vaktsoldatene. Hagelid ble funnet skyldig i å ha knuffet en fange og at han ble irettesatt av leirsjefen for det. Retten fant det videre bevist at han hadde slått fangen Gudmund Rønne over munnen med håndbaken, slik at han mistet en plombe. I de øvrige tiltalepunkter ble han frifunnet.

Retten fant det bevist at Gregersen hadde sparket landssvikfangeren Tormod Gswold i baken, fordi han i strid med ordre hadde lagt seg ute på bakken og hadde nektet å gå inn da han fikk ordre om det. For øvrig ble han frifunnet.

For Enok Hagfors' vedkommende ble det funnet at han hadde slått en landssvikfange, Jens Wilsgaard, i ansiktet noen ganger med flat hånd. Wilsgaard kom fra en utekommando og ble funnet å være i besittelse av to pakker tobakk og en del brev.

Leirsjefen, fenrik Storås, ble frifunnet i samtlige tiltalepunkter. Gregersen vedtok på stedet, mens Hagfors og Hagelid forlangte betenkningstid.

Aktors påstand

i Tromsø-saken:

**Fra 3 år til 6 måneders
fengsel for vaktene
på «Sydspissen»**

**Dom senere i dag. — Nye
uhyggelige vitneforklaringer**

Privattelegram til Dagbladet

TROMSØ, i dag:

Krigsrettssaken i Tromsø mot de fire vaktene ved landssvikleiren på Sydspissen fortsatte hele lørdag og søndag med avhøring av vitnene. Det var i alt omkring 30 vitner som ble avhørt. Storparten av dem var landssvikfanger. De kom med en rekke meget alvorlige anklager mot vaktene.

Håkon Sørensen sa blant annet at han ble herjet med på alle mulige måter, blant annet ble han tilkalt av Hagelid til vaktstua hvor det ble lagt i ovnen, og han måtte stå ved den med hendene i været. Han kom dit klokka 4 og klokka halv 6 var han ferdig. Deretter måtte han krype fra vaktstua og en 60—70 meter ned til stranden hvor han ble slått over baken med en gummikølle. Videre ble han også fotografert i forskjellige forunderlige situasjoner.

Tidligere lensmann Hoel fortalte at forholdene på Sydspissen var skrekkelige. Arbeidstempoet var forferdelig hardt. Gymnastikken var hard, og springmarsjene betegnet han som umenneskelige. Under gymnastikken første dagen stupte han.

Domprost Bøckmann, Tromsø, forklarte at han optrådte som sjelesørger for fangene i leiren. Første gangen han var i leiren var 1. juli. Da fikk han gå omkring som han ville. Neste gang fulgte en vaktso-

dat med ham da han skulle til Harald Pedersen. Domprosten hadde imidlertid sagt at han ville snakke med fangen under fire øyne da det gjaldt sjelesorg. Pedersen beklaget seg da til Bøckmann over mishandling. Det var stadig rivninger mellom vaktene og Bøckmann da de påsto at domprosten gikk fangenes ærend. Men domprosten mente han hadde handlet riktig.

På dommerens spørsmål om han hadde sett noen bli mishandlet, svarte domprosten nei. Han hadde heller ikke sett at noen hadde merket etter mishandling. Videre forklarte fangenes tillitsmann, Rolf Bull Bjørnå, og tidligere fylkesfører Rigstad Kristiansen seg, samt en lang rekke andre. Fangenes vitneutsagn gikk nesten alltid ut på det samme:

arbeidstempoet og gymnastikken mente de var meget hard, og de som ikke selv var blitt utsatt for mishandling, hadde sett at andre var blitt det.

← Og så kommer vi til den såkalte mannen i likkista, Harald Pedersen. Hans forklaring varte i flere timer. Han hadde vært utsatt for ærekrenkelsjer og legemsfornærmelser i alt 26—28 ganger, påsto han. Han måtte ligge i en likkiste, mens lokket ble lagt på. Han hadde lidt kveldingsdøden, hevdet han, hvis han ikke var blitt kommandert ut i springmarsj og eksersis rett som det var om natta. Videre var han blitt hengt opp etter bena og slått. En rekke ganger var han blitt stilt opp for en eksekusjonspelotong som sa at den skulle skyte ham, men alltid var det blitt et eller annet i veien, så eksekusjonen var blitt utsatt. Han ble også eksaminert om brevet til Dagbladet. Vitnet ble ikke edfestet da retten fant at en ikke kunne feste tiltro til vitnets forklaring.

Til slutt kom forsvarsvitnene. Blant dem var Einar Arnesen som tidligere hadde sittet fengslet under tyskerne. Han har vært innkjøpssjef og har sørget for proviant til Sydspissen da de ellers hadde hatt vanskelig for å få kjøpt varer. Han erklærte at han kjente Harald Pedersen meget godt. Han traff ham på Krøkebergsletta i 1943. Han var tysk spion og provokatør. Han uttalte: «Jeg anser Harald Pedersen for et av de sletteste mennesker som finnes, men noen mishandling av ham har jeg hverken sett eller hørt. Jeg hadde en hilsen å overbringe ham fra en fange som ble skutt i 1943. Det var Øyvind Larsen, Tromsdalen, som sa til meg at «alt det jeg har fortalt Harald Pedersen fikk jeg igjen ordrett fra det tyske Sikkerhetspolitiet». Pedersen var slik at selv tyskerne måtte hjelpe oss mot ham for at han ikke skulle gå for vidt.

Prosedyren foregikk i går og tok hele formiddagen. Aktor nedla påstand om tre års fengsel for Hagelid og ett år for Gregersen. For fenrik Storaas, leirsjefen, fant aktor en straff av seks måneders fengsel passende. Forsvarerne derimot nedla påstand om full og hel frifinnelse og oppreisning for de tiltalte. Dommen faller i dag klokka ett.

112115

F
C
f
k
t
a
k
s
g
s
t
s
v
f
f
r
t
f
r
k
h
s
k
s
s
o
k
k
v
a
r
v
k
e
r
s
b
v
r
k
b

s
i
s
i
n

I
P
r
h
t

F
i
k
s
l
s
g

s
o
l